

У Француској су недавно обновљене расправе о рехабилитацијама колаборациониста из Другог светског рата, које данас нишане самог председника Саркозија и нацистичку прошлост његовог имућног оца, али и породице његове садашње супруге.

У књизи "Мудрост Револуције" (Време Трешања), француски филозоф и комуниста Жорж Гасто сматра да је у природи великог капитала било управо то да се не одупире нацистичким идејама, будући да утилитарни дух никада није бранио достојанство човека, категорију која се налази с оне стране рационалног профита. Када се узме у обзир ко је финансирао канцелара Хитлера, ова узрочна веза постаје јаснија, али је још увек тешко доказати њену нужност ако није у питању голи финансијски интерес, већ су у питању људске заблуде.

Дана француског и општехришћанског празника, 15. августа 1945. године, у 4 часа ујутру, француски маршал Филип Петен осуђен је на смртну казну. У оптужници је наведена сарадња са нацистичком Немачком и примирје са Хитлером. Против Петена сведочили су Пол Рејно, Едуард Даладије, Леон Блум и други. Угледан војник и победник у Верденској бици, Петен је дуговао остатак живота овој чињеници због које је генерал Де Гол одбио да изврши смртну пресуду над њим и одлучио да га помилује. Али, Де Гол никада није рехабилитовао његов чин потписа примирја са Немачком, нити је то један вођа отпора француског народа могао да учини. У питању није био маршал Петен, већ читав режим "Вишија", иако је Геринг признао да је примирје са Француском остала највећа грешка Фирера.

Генерал Де Гол био је познат и по томе што није хтео да се сретне са Јосипом Брозом. Броза није хтео да прими, не због тога што је овај био вођа комунистичког режима (сам Де Голов министар културе Андре Малро био је крипто-комуниста), већ због тога што је Јосип Броз стрељао његовог школског друга.

У тадашњу Југославију, Де Гол је слао своје министре и несарадња са Титом није

значила несарадњу са комунистичком Југославијом. Де Гол је очигледно разликовао људске и психолошке од политичких разлога, па је био и један од првих западних државника који су путовали у Совјетску Русију и комунистичку Кину. Имао је обичај да каже: "Ми не одржавамо односе са режимима, него са државама."

Прича да, али рехабилитација не

1998. године, одлуком од 23. септембра, европски суд у Стразбуру дозволио је слободу чина одбране маршала Филипа Петена. Тиме Петен није рехабилитован, него је дозвољен сам чин његове одбране, или боље рећи, исти није осуђен као говор мржње. Али, режим Вишија никада у Француској није рехабилитован, нити би то учесници покрета отпора, бројни логораши, а још мање многобројне стрељане жртве икада дозволили. Из датог следи да би у Француској било немогуће рехабилитовати ратна делања Драгише Цветковића, српског потписника Тројног пакта, вероватно мање заслужног за српски народ него што је то био маршал Петен за француски.

Наравно, једно је питање да ли ми у Србији гест Драгише Цветковића можемо да објаснимо и схватимо, а сасвим је друго питање можемо ли ми такав гест (са становишта командне одговорности) да рехабилитујемо. Прво, наравно, можемо, али друго не.

Нажалост, у Србији у овом тренутку постоји велики недостатак моралног мишљења уз схватање да је све оно што је објашњиво, уједно и опростиво. То је бркање физичког и моралног света, чињенице и норме, бркање рођено сировим капитализмом 19. века у нашем друштву, који више не пружа никакво валидно образовање људима, и где глас "и", како би рекао Роберт Музил, доводи у инцестуозну везу све живо једно с другим, без икаквог реда и логике.

У свакој идеји и идеологији постоје чланови и следбеници који су потенцијалне психопате, сурове убице или криминалне структуре личности. Њих осуђује већ сама наука, етика, биологија, психопатологија и криминалистика. Али, ове осуде нису специфичне за историјски суд. Оно што је спецификум *историјске* осуде јесте осуда одређене идеје или
одређеног друштвеног правца.

Шта је то фашистичко у фашизму?

А која је то идеја осуђена у "фашизму" ?

У Мусолинијевом фашизму, замишљеном првобитно као "друштво врлина", додуше тоталитарно друштво, најгоре што постоји јесте неслобода појединца, односно нужност жртвовања појединца, при чему му се не оставља лични људски избор. Али, Мусолинијев фашизам у свом националном и социјалном моменту (револуционарни синдикализам и анти-берзијанство) не подразумева никакав расизам, упркос највећој спољнополитичкој стратешкој грешци Бенита Мусолинија која се састојала у чину потписивања сарадње са Адолфом Хитлером. Дакле, једино што у идејном смислу може да се осуди јесте немачки нацизам, као теорија и пракса, односно: политички рехабилитована старозаветна *идеја крви и тла*

, идеја вишег народа и више људске расе, односно позив да се сви други и другачији људи дискриминишу, уклањају и уништавају. Из овога ће се касније развити појам геноцида.

Међутим, чак ни сама замисао постојања развијенијих раса не би по себи могла да буде осуђена као таква, јер она може да представља научну хипотезу (део радова Гобиноа), као што, рецимо, медицинска антропологија има право на научно проучавање разлика људи у погледу величине фронталног кортекса, како индивидуалних, тако и колективних. Али, оно што је свакако за осуду, то је *политичка злоупотреба* оваквих непроверених и неистражених (па чак и проверених и истражених) замисли, ако би она у себи садржала позив на истребљење или просто малтретирање људи који се у такве обрасце не уклапају.

Потпуни релативиза је глупост или нагон смрти

У Србији су ствари ипак најзамршеније.

Да ли ће српске генерације у будућности постављати питања рехабилитације оних који су сарађивали са "окупатором", са оним ко нам је затровао ваздух, планине, шуме и реке, унутрашње органе, ко је донео радијацију, зрачења, киселе кише, и отрове? Да ли ће постављати питање сарадње са силама које су донеле оно што се данас зове "економски

геноцид"? Хоће ли будуће генерације рехабилитовати оне који су на слободу пустили УЧК убице са Косова, или оне који су дозволили отварање НАТО канцеларије у Београду, а данас желе да народ без референдума угурају у НАТО пакт? Како ће се такве иницијативе сутра бранити? Можда ће се и у будућности говорити да су ово били само покушаји да се спасе српски народ, као што се данас говори за некадашње деловање Недића или Цветковића у окупираној Србији. Са становишта психологије, људи могу или не могу да опросте. Ја, рецимо, не могу да опростим никоме ко је сарађивао са специјалном полицијом Гестапоа у ратном окупираном нацистичком Београду, у којој су моју мајку затворили и тукли волујским жилама.

Али, питање историје је начелно, принципијелно питање.

Умро је у Београду један француски момак, потпуно невини створ, страдавши од руку обесних психопата. Али, изгинули су и бројни људи у Србији страдавши такође од руку обесних садиста и психопата сивих краватираних одела. "Смрт појединца је трагедија, а смрт хиљада људи су статистике", говорио је француски писац Леон Доде.

Да ли то значи да треба бити релативиста? Наравно да не, јер ниједан релативиста не може доследно да одбрани своју слику света. На релативизму се не може градити ниједно друштво.

Када се све врсте злочина и сви нивои расправе побркају, онда се долази до јалових расправа какве се ових дана и месеци воде у Србији. Препирке око тога да ли су четници клали, а комунисти убијали после рата, односно, закључак да је било и једног и другог, стварају привид релативизма. Било је и утилитаристичких манипулација од стране англосаксонских служби на обе стране. Али, једино што је стварно спецификум *и сторијског злочина*

, јесте зло или добро у ИДЕЈИ због које се ратовало.

Јер, ми Зло не можемо да победимо докле год осуђујемо само људе који су га спроводили, а не идеју која их је покретала

.

Француска не рехабилитује потписнике

Шта је то срж Зла другог светског рата? Упад у туђу територију без објаве рата? Одгурнућемо човека који нам недозвољено упадне у кућу, али га због тога нећемо звати "фашистом". Најнегативније у идеологији окупације и колаборације, било је подржавање једног режима који је смишљено прокламовао истребљење одређених група људи, на основу чега је касније и дефинисан појам геноцида. Сви они који су са таквим режимом, односно са том идејом кокетирали, или сви они који су просто покушавали *да јој се не замере* , криви су у моралном смислу речи, без икакве релативизације. А сви они који су се у Француској, а посебно у Србији и Југославији окупатору са таквим идејама супротстављали, морално су исправни, и исправност њихове оријентације не може да поремети чак ни постојање осветника или психопата у њиховим редовима.

Уосталом, правом крволоку није ни потребна идеја да би убијао.

Политичка идеја краљеве војске и политичка идеја комуниста о типу и уређењу будућег друштва у Србији или Југославији, биле су, са становишта политике, две легитимне идеје које су могле да се међусобно супротстављају. Али, оно што је за *психолошко-моралну осуду* , то је сваки психопатски чин мучења и убијања људи из ког год правца да долази. С друге стране, оно што је за *исто ријско-моралну осуду*, јесте мирење са нацистичком идејом смишљеног геноцида и истребљења одређених група људи и народа .

Прошлост Франсоа Митерана који је 1941, када је пришао режиму Вишија, имао 25 година, одупирући се ипак нацистичкој идеји, јесте само прошлост једног конфузног младића који у име државе ништа није потписао. Али, стварни колаборационисти у Француској никада нису рехабилитовани.

Сартр је говорио да је нацистичка Француска само слаба жена која је желела да "спава" са Немачком. Али "мушкост" Де Гола доказала је супротно.

А Србија? Читава Србија оба пола била је земља устанка и борбе.

Тројни пакт у Француској и у Србији

Пише: Мила Алечковић-Николић
уторак, 06 октобар 2009 20:12

Ако је неко из било ког разлога потписао пакт са политиком геноцида или са носиоцем такве идеје (нацистичка Немачка), његов чин никада не сме да буде рехабилитован.